

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОЄКТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Насінництво і насіннезнавство
Другого (магістерського) рівня вищої освіти
ступеня вищої освіти магістр
за спеціальністю 201 Агронія
галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство
Кваліфікація: магістр з агрономії

Полтава 2024 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою з розроблення освітньої програми у складі:

1. МАРЕНИЧ Микола, д. с.-г. н., професор.
2. ТИЩЕНКО Володимир, д. с.-г. н., професор.
3. БЛЯВСЬКА Людмила, д. с.-г. н., професор.
4. БУРЛАЄНКО Кирило, здобувач вищої освіти за освітньо-професійною програмою Насінництво і насіннєзнавство
5. КОЛІСНИК Михайло к.с.-г. наук, керівника фермерського господарства «Златопілля»

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 201 Агронія

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Полтавський державний аграрний університет, Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології кафедра селекції, насінництва і генетики
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр, магістр з агрономії
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Насінництво і насіннєзнавство
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1,5 навчальні роки
Форми навчання	Інституційна (денна (заочна))
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України, Наказ №1224 від 12.11.2018 року, Україна. Сертифікат серія АД №17007262 до 01.07.2024р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, EQF-LLL – 7 рівень, QF-EHEA – другий цикл
Передумови	Наявність ступеня бакалавра, спеціаліста або магістра в порядку, визначеному законодавством. Університет має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані за попередньою освітньою програмою підготовки магістра (спеціаліста) за іншою спеціальністю обсягом не більше 25% від загального обсягу освітньої програми.
Мова викладання	Державна
Термін дії освітньо-професійної програми	До 01.07.2028 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	https://www.pdau.edu.ua/content/nasinnnyctvo-i-nasinnyeznavstvo-opp
2 - Мета освітньо-професійної програми	
Формування у фахівців здатності самостійно вирішувати складні завдання в галузі агрономії стосовно вирощування і зберігання продукції рослинництва в цілому й насінництва, зокрема; самостійно планувати й проводити наукові дослідження та впроваджувати інновації у виробничі процеси за непрогнозованості умов.	
3 – Характеристика освітньо-професійної програми	

<p>Предметна область</p>	<p>Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність – 201 Агрономія Об’єкти вивчення та діяльності: технологічні процеси вирощування сільськогосподарських культур. Цілі навчання: формування у здобувачів вищої освіти здатності розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії. Теоретичний зміст предметної області: рослинництво та управління ґрунтами, сортовими ресурсами та збереженням біологічного розмаїття. Об’єктами професійної діяльності магістрів є сільськогосподарські культури та їх сорти (гібриди), селекційний процес, агроландшафти, природні кормові угіддя, ґрунт та збереження і підвищення його родючості, оптимізація живлення рослин, шкідливі організми і засоби захисту від них, технології виробництва, зберігання та первинної переробки продукції рослинництва. Методи, методики та технології: загальнонаукові (гіпотеза, експеримент, аналіз, індукція, дедукція, моделювання, узагальнення) та спеціальні (лабораторний, вегетаційний, лізиметричний, вегетаційно-польовий, польовий) методи досліджень в агрономії, статистичні методи аналізу даних, агротехнічні заходи, загальні технології вирощування сільськогосподарських культур. Інструменти та обладнання: обладнання, устаткування, інструменти та програмне забезпечення, необхідне для лабораторних, лабораторно-польових та польових досліджень в агрономії.</p>
<p>Орієнтація освітньо-професійної програми</p>	<p>Освітньо-професійна з практико-орієнтованим навчанням (прикладна орієнтація). Освітньо-професійна програма базується на загальновідомих положеннях та результатах сучасних наукових досліджень із агрономії.</p>
<p>Основний фокус освітньо-професійної програми</p>	<p>Спеціальна освіта спеціальності 201 Агрономія. Акцент на поглибленій спеціальній підготовці в сфері виробництва високоякісного насінневого матеріалу. Ключові слова: рослинництво, селекція, насінництво, інноваційні технології, маркетингова політика.</p>
<p>Особливості освітньо-професійної програми</p>	<p>Тісна співпраця з підприємствами галузі рослинництва та насінництва, агромаркетинговими компаніями дозволяє:</p> <ul style="list-style-type: none"> – опанувати сучасні технології та методи використання інноваційних процесів в агропромисловому комплексі під час проєктування та реалізації екологічно-безпечних, економічно-ефективних технологій виробництва насінневого матеріалу та відтворення родючості ґрунтів різних агроландшафтів; – проходження виробничої практики в провідних насінневих підприємствах України та зарубіжних насінневих корпораціях; – написання наукових робіт, тез, статей; – презентацію проведених досліджень та пропозицій на науково-практичних конференціях.
<p>4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	

Придатність до працевлаштування	<p>Дослідницька, адміністративна діяльність у сфері аграрної освіти, науки та виробництва, консультативно-дорадницька діяльність у сфері виробництва.</p> <p>Місце працевлаштування: науково-дослідні, проектно-технологічні установи, аграрні підприємства.</p> <p>Посади згідно Класифікатора професій України: 1210.1 Директор (начальник, інший керівник) підприємства; 1311 Директор (керівник) малого підприємства сільськогосподарського; 2213.1 Молодший науковий співробітник (агрономія); 2213.1 Науковий співробітник (агрономія); 2213.1 Агроном-дослідник; 2213.2 (20040) Агроном; 2213.2 (20053) Агроном з насінництва; 2213.2 (20050) Агроном із захисту рослин; 2213.2 (20043) Агроном-інспектор; 1221.1 (20622) Головний агроном; 1221.1 (20623) Головний агроном із захисту рослин; 1221.1 (20625) Головний агрохімік; 1221.2 Начальники (інші керівники) та майстри виробничих підрозділів у сільському господарстві;</p>
Академічні права випускників	Продовження навчання для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання. Проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі, колективні та інтегративні, контекстні технології навчання, електронне навчання в системі Moodle, навчання на основі досліджень.</p> <p>Викладання проводиться у формі: лекцій, практичних занять, лабораторних робіт, самостійного навчання тощо.</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання якості освоєння освітньо-професійної програми включає поточний і підсумковий контроль знань (семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти).</p> <p>Поточне оцінювання – на практичних, лабораторних заняттях (усне або письмове опитування, експрес-контроль, виступи здобувачів вищої освіти під час обговорення питань, контрольні роботи, тестовий контроль, звіти про лабораторні роботи, презентації тощо).</p> <p>Підсумковий (семестровий) контроль – екзамен або залік (диференційований залік).</p> <p>Підсумкова атестація – публічний захист кваліфікаційної роботи.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю

	умов. Вміти визначати раціональний насінневий комплекс, техніку та технологію виробництва насіння. Розробляти систему заходів догляду за насінневими посівами та зберіганням насіння.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК5. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК6. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК), визначені стандартом вищої освіти спеціальності</i> СК1. Здатність керувати колективом, забезпечувати розвиток персоналу, толерантно сприймати соціальні, етнічні та культурні відмінності. СК2. Здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії. СК3. Здатність створювати нові технології та застосовувати сучасні технології агрономії, враховуючи їх особливості та користуючись передовим досвідом їх впровадження, розробляти наукові основи технологій вирощування сільськогосподарських культур. СК4. Здатність оцінювати придатність земель для вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням вимог щодо забезпечення кількості та якості продукції. СК5. Здатність розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах на основі спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері агрономії. СК6. Здатність презентувати результати професійної та наукової діяльності фахівцям і нефахівцям. СК7. Здатність самостійно організовувати та проводити наукові дослідження з використанням загальноприйнятих методів і стандартів ґрунтових і рослинних зразків. СК8. Здатність до розробки та викладання навчальних дисциплін у закладах вищої та фахової передвищої освіти.
	<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК), визначені Університетом</i> СК9. Здатність розробляти технології виробництва насіння і садивного матеріалу сільськогосподарських культур на основі аналізу ресурсів, правових аспектів та потреб галузі. СК10. Здатність використовувати інформаційні технології для вирішення конкретних завдань в галузях агрономії.
7 – Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (РН)	
Результати навчання (РН)	<i>Результати навчання (РН), визначені стандартом вищої освіти спеціальності</i> РН1. Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії. РН2. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання

складних теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії.

PH3. Розробляти і реалізовувати економічно значущі виробничі і дослідницькі проекти в сфері агрономії з урахуванням наявних ресурсів та обмежень, технічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

PH4. Здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію.

PH5. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження в сфері агрономії, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.

PH6. Оцінювати та аналізувати сучасний асортимент мінеральних добрив, хімічних засобів захисту рослин, продуктів біотехнологій з метою розробки науково обґрунтованих систем їхнього застосування.

PH7. Розробляти та реалізовувати проекти екологічно безпечних прийомів і технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності.

PH8. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними, приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізувати ризики.

PH9. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення результатів професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері аграрних наук та продовольства.

PH10. Здійснювати ефективне управління персоналом і ресурсами, забезпечувати професійний розвиток персоналу, об'єктивно оцінювати результати діяльності колективу та внесок його учасників до цих результатів.

PH11. Здійснювати бізнесове проектування та маркетингове оцінювання виконання і впровадження інноваційних розробок.

PH12. Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов.

PH13. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.

Результати навчання (PH), визначені Університетом:

PH14. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з педагогіки з метою конструктивного вирішення особистісно й професійно-значущих питань.

PH15. Вміти використовувати сучасні технології виробництва насіння і садивного матеріалу та впроваджувати новітні елементи технологій, враховуючи ресурсний потенціал підприємств і регіонів. Вміти розробляти і коригувати технології виробництва на перспективу.

PH16. Аналізуючи сучасні професійні та/або інформаційні технології і можливості суб'єкта господарювання, керуючись об'єктивною необхідністю, приймати рішення щодо впровадження відповідних інноваційних професійних та/або інформаційних технологій.

Кадрове забезпечення	<p>Розробники програми: 3 доктори сільськогосподарських наук, 4 кандидати сільськогосподарських наук, штатні співробітники Полтавського державного аграрного університету; 1 здобувач вищої освіти СВО Магістр спеціальність 201 Агроніомія освітньо-професійної програми Насінництво і Насіннезнавство.</p> <p>Гарант освітньо-професійної програми: доктор сільськогосподарських наук, професор.</p> <p>До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники не рідше одного разу на п'ять років проходять підвищення кваліфікації, зокрема стажування, в т. ч. за кордоном.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на рівні вищої світи і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> навчальні приміщення; комп'ютерні класи (лабораторії); спеціалізовані лабораторії; спортивний зал, спортивні майданчики; бібліотека, читальний зал; точки бездротового доступу до мережі Інтернет; мультимедійне обладнання; приміщення для науково-педагогічних працівників; гуртожитки; пункти харчування тощо.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає ліцензійним умовам, має актуальний змістовий контент, базується на сучасних інформаційно-комунікаційних технологіях та включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> бібліотеку, читальний зал з достатнім фондом навчальної, наукової літератури та фахових періодичних видань; електронну бібліотеку ПДАУ: http://lib.pdaa.edu.ua/ офіційний сайт ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/; віртуальне навчальне середовище; необмежений доступ до мережі Інтернет, точки бездротового доступу до мережі; корпоративну пошту; навчальні і робочі плани; графіки навчального процесу; комплекси навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін; наскрізну програму практики; електронний ресурс, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану; методичні вказівки щодо виконання кваліфікаційної роботи; засоби діагностики якості вищої освіти; електронний репозитарій ПДАУ та ін.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між Полтавським державним аграрним університетом та закладами вищої освіти України</p>

Міжнародна кредитна мобільність	Забезпечується відповідно до підписаних міжнародних угод та меморандумів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі Закону України «Про вищу освіту».

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми

Код ОК	Компоненти освітньо-професійної програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти освітньо-професійної програми			
ОК.01	Ділова іноземна мова	3	залік
ОК.02	Організація підприємницької діяльності в АПК	3	залік
ОК.03	Методика навчання фахових дисциплін	3	залік
ОК.04	Управління персоналом	3	залік
ОК.05	Агроконсалтинг	4	залік
ОК.06	Біотехнології в насінництві й розсадництві	6	екзамен
ОК.07	Інформаційні технології в агрономії	3	екзамен
ОК.08	Методи і організація досліджень в агрономії	5	екзамен
ОК.09	Селекція і генетика окремих культур	6	екзамен
ОК.10	Сучасні технології насінництва	6	екзамен
ПП.01	Науково-дослідна практика	10,5	диф. Залік
АТ.01	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	13,5	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		66	
Вибіркові компоненти освітньо-професійної програми			
Загальний обсяг вибірових компонентів:		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

Семестр	Код ОК	Код компонентів ОПП, що передують вивченню									
		1 семестр						2 семестр	3 семестр		
		ОК.01	ОК.02	ОК.03	ОК.05	ОК.06	ОК.08	ОК.10	ОК.04	ОК.07	ОК.09
1 семестр	ОК.01										
	ОК.02										
	ОК.03										
	ОК.05										
	ОК.06										
	ОК.08										
2 семестр	ОК.10					•					
3 семестр	ОК.04		•		•						
	ОК.07						•				
	ОК.09							•			

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота передбачає самостійне розв'язання складної задачі та/або проблеми з агрономії, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути розміщена в електронному репозитарії Університету.
Вимоги до публічного захисту	Атестація здійснюється Екзаменаційною комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань. Атестація здійснюється відкрито і гласно.
Документи, які отримує випусник на основі успішного проходження атестації	Документ встановленого зразка про присудження ступеня вищої освіти Магістр із присвоєнням кваліфікації: магістр з агрономії.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

	ОК.01	ОК.02	ОК.03	ОК.04	ОК.05	ОК.06	ОК.07	ОК.08	ОК.09	ОК.10	ПП.01	АТ.01
ЗК 1	•	•		•		•	•	•	•		•	•
ЗК 2			•								•	•
ЗК 3		•		•	•	•	•	•	•		•	•
ЗК 4	•	•									•	•
ЗК 5		•			•		•				•	•
ЗК 6											•	•
СК 1				•							•	•
СК 2		•			•					•	•	•
СК 3						•	•		•	•	•	•
СК 4											•	•
СК 5		•					•		•		•	•
СК 6	•			•	•		•	•			•	•
СК 7						•		•			•	•
СК 8			•								•	•
СК 9										•	•	•
СК10										•	•	•

5. Матриця забезпечення результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	ОК.01	ОК.02	ОК.03	ОК.04	ОК.05	ОК.06	ОК.07	ОК.08	ОК.09	ОК.10	ПП.01	АТ.01
РН1							•	•	•		•	•
РН2								•			•	•
РН3		•							•		•	•
РН4	•		•		•		•				•	•
РН5								•			•	•
РН6						•					•	•
РН7		•							•		•	•
РН8		•	•	•							•	•
РН9	•										•	•
РН10				•							•	•
РН11		•									•	•
РН12		•			•						•	•
РН13					•						•	•
РН14			•								•	•
РН15										•	•	•
РН16										•	•	•

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

В Університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, з обов'язковим залученням до цього процесу представників роботодавців, здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному сайті Університету, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

7. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187 та затверджені зміни, внесені постановою Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021-%D0%BF#Text>
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
5. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009:2010 [Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>]; - Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 ДК 003:2010. URL.: <http://www.dk003.com>

6. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 201 «Агрономія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/11/17/201-ahrohomiya-mahistr.pdf>

7. Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті від 15.09.2021 р. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyaproosvitniyprocespravlene.pdf>

8. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті від 15.09.2021 р. URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaprosvzyaopdau100122_0.pdf

9. Положення про забезпечення права на вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в Полтавському державному аграрному університеті від 15.09.2021р. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/prozabezpechennyapranavybirnavchalnyhdyscyplin.pdf>

10. Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті від 15.09.2021р. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyarezultativnavchannyazdobuvachivvyshchoiosvityvpdau.pdf>

11. Положення про проведення практики студентів Полтавського державного аграрного університету від 15.09.2021 р. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/proprovedennyapraktykystudentiv.pdf>

12. Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті від 15.09.2021 р. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyapromobilnistpdau.pdf>

13. Методичні рекомендації з розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми I-III рівнів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.

https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/metodychnirekoomendaciyizrozroblennyaosvitnoyiosvitno-profesinyoyiosvitno-naukovoyiprogramyi_0.pdf